

Jaskinia Szachownica oddana nietoperzom

2015-09-25

W połowie września br. firma prowadząca prace na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, opuściła plac budowy jakim na kilka letnich miesięcy stała się Jaskinia Szachownica. Działania związane z realizacją projektu Life+ *Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica* polegały na zabezpieczeniu stropu obiektu, który stanowi miejsce zimowego odpoczynku dla ponad dwóch tysięcy nietoperzy.

W ramach pierwszego etapu prac wykonane zostały konstrukcje w formie filarów, które wzmocnią stateczność stropu w miejscach największego zagrożenia zawaleniem. Gęsta sieć wąskich szczelin stropu została wzmocniona spoiwem w postaci dwuskładnikowego kleju wtłaczanego pod wysokim ciśnieniem oraz rzędami kotew. Ze względu na niebezpieczeństwo opadania dużych fragmentów stropu zastosowano tzw. obudowę kotwowo-ciężnową, która ma za zadanie zapobiec opadom dużych bloków skalnych. Dodatkowo w miejscach najintensywniejszego osypywania drobnych skał, wykonano obudowę kotwową z zastosowaniem okładziny siatkowej i rurowych kotew iniekcyjnych.

Prowadzone działania monitorowane były przez pracujących przy projekcie przyrodników. Dbali oni o zachowanie zasad minimalizujących wpływ prac na prawowitych mieszkańców tego obiektu. Jaskinia Szachownica jest bowiem ważnym schronieniem i istotnym miejscem hibernacji dla wielu cennych i ściśle chronionych gatunków nietoperzy. Są wśród nich mopek oraz trzy nocki: Bechsteina, łydkowłosa oraz duży, objęte ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004. To właśnie dzięki temu, że Jaskinia Szachownica wykorzystywana jest przez gatunki chronione prawem unijnym oraz przez fakt jej dużego znaczenia dla utrzymania ich populacji w Polsce oraz Unii Europejskiej, możliwe było pozyskanie dofinansowania na realizację projektu z Europejskiego instrumentu współfinansującego projekty środowiskowe LIFE+.

Efektami realizowanych prac zainteresowane są duże media regionalne. Na antenie Telewizji Katowice można było zobaczyć kilkunastominutowy [reportaż Jaskinia Szachownica raj dla nietoperzy](#) przybliżający zarówno sam obiekt, jak i założenia projektu. Natomiast dzięki [artykułowi opublikowanemu w Dzienniku Zachodnim](#) o walorach przyrodniczych Szachownicy i działaniach podejmowanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Katowicach, mogli przeczytać czytelnicy innych regionów Polski, materiał opublikowany został bowiem także w innych tytułach wydawnictwa Polskapresse.

[Więcej informacji - na stronie internetowej projektu.](#)

UWAGA! Celem prowadzonych prac NIE JEST udostępnienie obiektu zwiedzającym i turystom, a zachowanie istotnego miejsca występowania nietoperzy oraz odpowiednich warunków siedliskowych dla tych zwierząt. Zakończenie drugiego etapu robót w jaskini zaplanowano na wrzesień 2016 r., jednak nawet wówczas wzmocniony będzie wyłącznie strop. Ze względu na strukturę górotworu, jak również przewidywane oraz obserwowane obecnie obrywy dużych bloków skalnych, obiekt ten wciąż będzie bardzo niebezpieczny.

Przypominamy, że jaskinia jest częścią rezerwatu przyrody Szachownica, który nie jest udostępniony do ruchu turystycznego, w związku z tym obowiązuje tam absolutny zakaz wstępu. Umyślne naruszenie tego zakazu, zgodnie z art. 127 ustawy o ochronie przyrody, grozi karą grzywny lub aresztu.

Warto także pamiętać, że niepokojenie nietoperzy, szczególnie w okresie zimowym, jest poważnym zagrożeniem dla tych zwierząt. Podczas snu zimowego nietoperze obniżają temperaturę ciała, zapadając w fizjologiczną hibernację. Dzięki niej funkcje życiowe ulegają znacznemu spowolnieniu. Bardzo zmniejsza się liczba oddechów i uderzeń serca, a zużycie tłuszczu jest minimalne. Zgromadzony jesienią zapas tłuszczu musi wystarczyć gackom, podkowcom i mopkom na wszystkie mroźne, zimowe dni. Zwierzęta te nie śpią jednak nieprzerwanie. Co pewien czas budzą się i wtedy zużywają ogromną większość zgromadzonych zapasów. Każda nadprogramowa pobudka jest więc bardzo niebezpieczna, ponieważ odbywa się kosztem utraty tłuszczu, który podczas snu wystarczyłby na kolejne kilka, a nawet kilkanaście dni. Częste budzenie oznacza najczęściej śmierć zwierzęcia.